

Sisäiset palvelut

Pvm/Datum/Date

Dnro/Dnr/DNo

1.6.2020

2626/00.00.04/2020

Valtiovarainministeriö

kirjaamo@vm.fi

kimmo.makinen@vm.fi

sami.kivivasara@vm.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän loppuraportista (VN/10378/2019)

Ruokaviraston lausunto

Ruokavirasto toimittaa lausuntonsa Lausuntopalvelu.fi:n sijasta poikkeuksellisesti sähköpostitse sähköisesti allekirjoitettuna valtiovarainministeriön kirjaamoon sekä valmisteluvastuussa oleville henkilöille.

Yleistä

Ruokavirastolla on käytössään erilaisia toimijatunnuksia, joissa käytetään joko suoraan henkilötunnusta tai toimijatunnukseksi on kokonaan luotu tunnustyyppi (esim. maatilatunnus). Ruokaviraston tietoaisteihin on todennäköisesti muodostunut eri tunnuksia, jotka viittaavat samaan luonnolliseen henkilöön. Tämä tarkoittaa, että on luotu henkilötunnuksen rinnalle uutta, luonnolliseen henkilöön viittaavaa, tunnistetietoa.

Uuden henkilötunnuksen rooli olisi henkilötietojen kytkeminen toisiinsa eri rekistereiden ja palveluiden välillä. Muutos edellyttäisi nykyisen henkilötunnuksen luotettavuuteen perustuvan tunnistuskulttuurin purkamista. Olennaista on, että tunnus itsessään toimii mahdollisimman tehokkaasti eri tietojärjestelmien ja palveluiden välisenä henkilön yksilöivänä tietueena ja tunnuksesta ei voi päätellä henkilön ikää tai sukupuolta. Tämä tavoite on Ruokaviraston näkökulmasta tervetullut.

Ruokavirasto kiinnittää huomiota siihen, että yksityisen elinkeinonharjoittajan y-tunnuksen käytön voisi korvata myös samalla perusteella. Näin yritysrekistereistä voisi saada helpommin erotettua yksityiset, elinkeinoaan harjoittavat, luonnolliset henkilöt.

Yhteiskäyttöinen rekisteritunnus luonnollisten henkilöiden osalta selkeyttäisi henkilötietojen käyttöä ja tehostaisi tunnuksen yhteiskäyttöisyyttä; Eri rekistereissä käytettäisiin samaa tunnistetta sen sijaan, että luotaisiin uusia, luonnolliseen

---

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihe)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Sisäiset palvelut

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
1.6.2020 2626/00.00.04/2020

henkilöön viittaavia tietoja. Tällöinkin on tärkeää, että yhteiskäyttöisenä tunnisteena toimivasta henkilötunnuksesta ei saisi päätelyä tietoa, jonka käsittelyyn vaaditaan oma käsittelyperusteensa.

Ruokaviraston toiminnan laajuuden takia on nostettava esille, että muutos olisi teknisesti merkittävä. On perusteltua turvata viranomaisten riittävä rahoitus ja siirtymäaika muutosten toteuttamiselle, jotta uutta lainsäädäntöä voidaan todellisuudessa noudattaa. Kustannusvaikutuksissa on otettava huomioon myös ne muutokset, joita viranomaisen joutuisi tekemään muualle kuin keskitettyihin järjestelmiinsä. Toteutuksen lisäksi testaus on otettava myös huomioon omana kustannuseränä.

Uuden tunnuksen kerrotaan olevan henkilötiedoista riippumaton tieto. Tunnus on kuitenkin no. tarkoitettu tunnukseksi, jolla tietoja voidaan liittää luonnolliseen henkilöön. Tällöin se täyttää henkilötiedon määritelmän. Olisi tarkoituksenmukaista, että sanonnan ”henkilötiedoista riippumaton” sijaan viitattaisiin siihen, että uudesta henkilötunnuksesta ei enää olisi suoraan pääteltävissä henkilön ikää tai sukupuolta.

Siirtymäkauden kaksi henkilötunnusta

Ehdotuksen mukaan käyttöön tulisi siirtymävaiheessa kaksi rinnakkaista henkilötunnusta. Käytännössä voi aiheutua epäselvyyttä siitä, kummasta henkilötunnuksesta on kulloinkin kysymys. Epäselvyyttä voisi ehkäistä se, että uudelle henkilötunnukselle annettaisiin hieman edellisestä eroava nimi.

Ruokavirasto toteaa myös, että tilanteessa, jossa henkilöllä on kaksi rinnakkaista henkilötunnusta, viraston on rakennettava Toimijatiedot-kokonaisuuteen yhdistelmätaulurakenne. Ruokaviraston tietojärjestelmäympäristön tunnistautumispalveluihin on toteutettava käyttäjätuki uuden henkilötunnuksen käsittelyä varten. Toimialan operatiivisiin tietojärjestelmiin on lisättävä toimijatietojen palvelurajapinnat, jotka tukevat uudenlaisen henkilötunnuksen hakua sekä siihen liittyvien henkilötietojen päivittämistä ja käsittelyä. Siirtymäajoissa on hyvä ottaa huomioon eri viranomaisten tietojärjestelmien tilanne ja muutuskustannukset kokonaisuudessaan.

Uudesta henkilötunnuksesta ei voisi päätellä henkilön sukupuolta tai ikää

Sisäiset palvelut

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
1.6.2020 2626/00.00.04/2020

Tietosuojan minimoinnin periaatteen näkökulmasta ehdotus on perusteltu. Tietosuojalainsäädäntö edellyttää henkilötietojen käsittelyssä kerättävien tietojen minimointia käyttötarkoitukseen nähden. Ruokaviraston tulee riittävän aikaisin pystyä kartoittamaan, tarvitseeko se tehtävissään tietoa henkilöiden iästä tai sukupuolesta. Jos henkilötiedon käsittelyperuste seuraa viraston lakisääteisistä tehtävistä, olisi tarkoituksenmukaista kerätä se vanhojen henkilötunnusten perusteella. Näin tietoa ei tarvitsisi kerätä vanhojen asiakkaiden kohdalla rekisteröidyiltä itseltään. Tiedon kerääminen erikseen tulisi ajankohtaiseksi vasta kun perustetaan uusia asiakkuuksia.

Tieto henkilön tunnistautumistavasta

Henkilölle luotaisiin yksilöivä tunnus heti asiointiprosessin alkaessa joko viranomaisen tai henkilön omasta toimesta, jos tunnusta ei ole aiemmin luotu. Käytännössä henkilön ensimmäinen asiointiprosessi suomalaisessa viranomaisessa alkaisi ensitunnistuksella ja yksilöivän tunnusteen luomisella aina silloin, kun sille on perusteltu tarve. Yksilöinti prosessi voidaan toteuttaa osana asiointia.

Ruokaviraston pääasiallisen tietojärjestelmäympäristön tunnistautumistavan osalta ja sen perusteella tehtävän henkilötietojen jatkokäsittelyn kannalta vaaditaan erillisen logiikan suunnittelua ja toteutuksen tekemistä. Uudistuksen myötä lisättävät henkilötunnukseen liittyvät tietokentät vaativat muutoksia järjestelmiin.

Uusi henkilötunnus voitaisiin antaa myös henkilöille, joita suomalainen viranomainen ei ole tunnistanut matkustusasiakirjasta, ja joille suomalaiset viranomaiset ovat antaneet omissa järjestelmissään omia yksilöintitunnuksiaan eli niin sanottuja keinohenkilötunnuksia. Hieman epäselväksi jää, miten näissä tilanteissa varmistetaan, ettei sama henkilö saa useampaa uutta henkilötunnusta. Ensirekisteröinnin koordinoinnissa tulee tärkeäksi ensirekisteröintejä tekevien viranomaisten horisontaalinen tietojen vaihto. Myös viranomaisille annettavan, uuden henkilötunnuksen käyttöönottoa koskevan, ohjeistuksen merkitys kasvaa.

Hallintojohtaja

Maria Teirikko

Lakimies

Kristiina Lappalainen

Sisäiset palvelut

Pvm/Datum/Date

Dnro/Dnr/DNo

1.6.2020

2626/00.00.04/2020

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7